

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců Mgr. Petry Weissové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **S. N.**, zast. Mgr. Umarem Switatem, advokátem, se sídlem Dědinova 2011/19, Praha 4, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, P. O. Box 78, Praha 3, proti rozhodnutí žalované ze dne 25. 10. 2018, č. j. CPR-14491-6/ČJ-2018-930310-V223, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. 1. 2019, č. j. 1 A 105/2018 - 19,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 1. 2019, č. j. 1 A 105/2018 - 19, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy, Odbor cizinecké policie, rozhodnutím ze dne 5. 4. 2018, č. j. KRPA-45358-14/ČJ-2018-000022, stanovilo žalobci novou lhůtu k vycestování z území České republiky, a to v délce 30 dní ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí (dále jen „rozhodnutí správního orgánu prvního stupně“).

[2] K odvolání žalobce změnila žalovaná v záhlaví uvedeným rozhodnutím rozhodnutí správního orgánu prvního stupně tak, že za text výroku doplnila: „*a poté, co bylo vydáno nové závazné stanovisko Ministerstvem vnitra České republiky, na základě kterého pominuly důvody znemožňující vycestování cizince ve smyslu § 179 zákona č. 326/1999 Sb.*“ Ve zbytku žalovaná rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrdila.

II.

[3] Žalobce se proti rozhodnutí žalované bránil žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který ji shora označeným rozsudkem zamítl. Nepřisvědčil totiž stěžejní žalobní argumentaci, podle které správní orgány nedostatečně zjistily skutkový stav věci ve vztahu ke změně situace v zemi původu žalobce – Republice Uzbekistán (dále jen „Uzbekistán“).

III.

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) nyní napadá rozsudek městského soudu kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Navrhuje napadený rozsudek zrušit a vrátit věc městskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Stěžovatel namítá, že postup správních orgánů i městského soudu v jeho věci byl nesprávný a vydaná rozhodnutí jsou nedostatečně podložená a odůvodněná; je přesvědčený o tom, že nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav věci. Uvádí, že bezpečnostní situace v Uzbekistánu se vyvíjí a nelze se při posuzování situace v zemi opírat o zprávy starého data, resp. o zprávy neaktuální. Stěžovatel byl během pobytu v České republice aktivní na sociálních sítích, přičemž vyjadřoval své názory související s bezpečnostní a politickou situací v Uzbekistánu. V případě svého návratu do země původu se proto obává toho, že mu zde hrozí nelidské a ponižující zacházení, jelikož lze důvodně předpokládat, že jeho názory byly po dobu jeho pobytu v České republice monitorovány a stěžovatel se ocitl v hledáčku místních úřadů. Stěžovatel poukazuje i na to, že nemá v Uzbekistánu možnost pracovního zařazení ani jiné výdělečné činnosti. Rovněž uvádí, že v zemi původu nemá rodinné ani sociální zázemí; naopak zde v České republice má přátele, zdokonaluje se v českém jazyce a velmi dobře mu rozumí.

[6] Stěžovatel nesouhlasí s tím, že v projednávané věci nelze posuzovat otázku nepřiměřenosti zásahu správního rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatele; povinností správních orgánů je postupovat tak, aby nikomu nevznikla zbytečná újma a vždy je třeba zkoumat, zda nedojde k nepřiměřenému zásahu rozhodnutí do soukromého a rodinného života, přičemž v posuzované věci je nepřiměřený zásah zjevný.

[7] Stěžovatel také uvádí, že napadené rozhodnutí je nezákonné, nesprávné a nepřezkoumatelné. Ve správním řízení byl zásadně porušen nejenom § 3 správního řádu, neboť správní orgány porušily zásadu vstřícnosti a nezjistily stav, o kterém nejsou důvodné pochybnosti, ale i další zásady správního řízení obsažené zejména v § 2 správního řádu.

[8] Zásadní pochybení spatřuje stěžovatel v postupu městského soudu, který nedostatečně odůvodnil své rozhodnutí, neboť vycházel z nedostatečně zjištěných skutečností a dostatečně se nevypořádal s argumenty uvedenými v žalobě; za stavu, kdy soud uplatněné námítky jen rekapituluje, aniž by k nim zaujal přezkoumatelné stanovisko, nelze mít povinnost soudu ve vztahu k odůvodnění jeho rozhodnutí za splněnou.

[9] Součástí kasační stížnosti učinil stěžovatel i návrh na přiznání odkladného účinku. Tomu Nejvyšší správní soud vyhověl usnesením ze dne 1. 3. 2019, č. j. 4 Azs 30/2019 - 20.

IV.

[10] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázala na své vyjádření k žalobě a ztotožnila se se závěry uvedenými v napadeném rozsudku. Navrhla tudíž zamítnutí kasační stížnosti.

V.

[11] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., podle nichž byl vázán rozsahem a důvody, jež stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Přitom však shledal vady uvedené v § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž musel přihlédnout z úřední povinnosti, i když nebyly v kasační stížnosti výslovně namítány. Řízení před městským soudem totiž bylo zatíženo vadou, která mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozsudku.

[12] Podle § 51 odst. 1 s. ř. s. platí, že „[s]oud může rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhli nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li

pokračování

účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen.“ Podle odstavce 2 téhož ustanovení platí také, že „[s]tanoví-li tak tento zákon, rozhoduje soud bez jednání o věci samé i v dalších případech“.

[13] Jedním ze základních projevů práva na spravedlivý proces je i zásada ústnosti a veřejnosti soudního jednání. Každý má právo, aby byla jeho věc projednána veřejně, bez průtahů a v jeho přítomnosti, má právo se vyjádřit k provedeným důkazům, stejně jako další důkazy navrhnout, předkládat soudu právní argumenty či tvrdit další skutečnosti. Právo účastníka na bezprostřední účast u jednání soudu má zajistit, aby soud přinejmenším v jedné soudní instanci s účastníkem vešel či mohl vejít (požaduje-li to účastník) v osobní kontakt a aby účastník mohl soudu bezprostředně a přímo sdělit svoji verzi toho, co je předmětem rozhodování, a poukázat na skutečnosti svědčící ve prospěch jeho tvrzení, a to i v případě, že soud na základě dosud získaných informací z vyjádření účastníků a ze správního spisu má (a třeba i, jak se nakonec ukáže, oprávněně) za to, že účastník soudu žádnou relevantní informaci neposkytne.

[14] Otázkou nutnosti nařízení jednání v řízeních před krajskými, resp. městskými, soudy jako správními soudy se Nejvyšší správní soud již ve svých rozhodnutích zabýval. V rozsudku ze dne 29. 11. 2005, č. j. 4 As 46/2004 - 58, například dovedl, že zamítl-li soud žalobu bez jednání poté, co na výzvu předsedy senátu podle § 51 odst. 1 s. ř. s. vyjádřil účastník řízení s takovým postupem nesouhlas, je kasační stížnost podaná z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. pro vadu řízení spočívající v tom, že byla účastníku odepřena možnost jednat před soudem, důvodná. Shodně se k dané problematice vyslovil i Ústavní soud. V nálezu ze dne 22. 10. 2007, sp. zn. I. ÚS 819/07, uvedl, že „[p]rojevili-li [někteří z účastníků řízení] nesouhlas s rozhodnutím věci bez jednání nebo požaduje-li nařízení jednání, je povinností soudu k projednání věci samé jednání nařídit (samozejmě nejde-li o některou ze zákonem stanovených výjimek; viz § 51 odst. 2 a § 76 odst. 1 s. ř. s.)“.

[15] Zákonná úprava obsažená v ustanoveních § 51 a § 76 s. ř. s. umožňuje ve výjimečných případech za splnění všech zákonných podmínek upustit od povinnosti krajského, resp. městského, soudu nařídit jednání. Taková výjimka však musí být vykládána restriktivně, s ohledem na zájmy účastníka řízení, o jehož právech se rozhoduje, a který má rovněž oprávnění svými dispozičními úkony zásadně ovlivňovat předmět řízení a průběh projednání jeho věci před soudem.

[16] V právě souzené věci takové podmínky dány nebyly. Z předloženého soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že dne 5. 12. 2018 byla do datové schránky zástupce stěžovatele doručena výzva městského soudu podle § 51 odst. 1 s. ř. s. (viz doručka na čl. 15). Stěžovatel byl vyzván, aby se ve lhůtě dvou týdnů vyjádřil, zda souhlasí s tím, aby soud rozhodl o věci samé bez nařízení jednání. Byl rovněž poučen, že souhlas s rozhodnutím věci bez jednání bude presumován rovněž tehdy, nevyjádří-li ve stanovené lhůtě nesouhlas s takovým postupem městského soudu. Na tuto výzvu stěžovatel prostřednictvím svého zástupce reagoval vyjádřením, které bylo městskému soudu doručeno dne 18. 12. 2018 (viz čl. 16 spisu městského soudu), tedy ve stanovené lhůtě, v němž výslovně uvedl, že na nařízení jednání trvá. Toto sdělení stěžovatele je založeno na čl. 17 spisu městského soudu.

[17] Ze shora uvedeného je zřejmé, že stěžovatel městskému soudu výslovně ve stanovené lhůtě sdělil, že nesouhlasí s tím, aby rozhodoval ve věci bez nařízení jednání. Nemohlo proto ani dojít k domněnce udělení souhlasu ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s. Městský soud přesto rozhodl bez nařízení jednání, ačkoliv k tomu nebyly splněny zákonné podmínky. Zatížil tak řízení o žalobě vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé podle § 103

odst. 1 písm. d) s. ř. s.; z tohoto důvodu kasační soud napadený rozsudek pro uvedenou vadu zrušil.

[18] V dalším řízení městský soud nařídí k projednání věci jednání. V novém rozhodnutí o věci samé, v němž se vypořádá se všemi uplatněnými žalobními body, zohlední i výsledky tohoto jednání.

[19] Pro právě uvedené se tudíž Nejvyšší správní soud nyní nemůže zabývat stěžovatelem uplatněnou kasační argumentací; bylo by to totiž předčasné.

VI.

[20] Na základě výše uvedených skutečností Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). V něm je městský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[21] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. března 2019

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu